

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Ioviani Pontani amorum libri II.

Pontano, Giovanni Gioviano

Venetiis, 1518

Franciscvs Asvlarvs Antonio Mocenico Patritio Veneto. S. P. D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13534

FRANCISCVS ASVLANVS

ANTONIO MOCENICO

PATRITIO VENE-

TO. S. P. D.

T SI MOTVS, qui animis in no-
stris natura duce aguntur semper exi-
mi, semper diuini, semper ortum te-
stantes suum uideri solent, nulli tamē
præstantiores, maioreq; admiratione digni existima-
ri debent, quàm qui ornatam, ac splendidam rerum
præclarissimarū cognitionem nobis tradunt, ac eius
generis utilitatem afferunt, ut uoluptas in ea capiē-
da sentiatur, atq; ea plane animi oblectatio consequa-
tur, qua nulla maior ab ullo literarum genere expe-
ctari possit. Latini quidē Poëtæ Antoni hoc præstite-
runt, sed non omnes, ut probe nosti. Nam quibus ele-
gantia uerborum, elocutionisq; perspicuitas defuit, hos
sanē omnia, quæ proposuimus, minus effecisse credi-
mus, quod fortasse illam præstantis ingenij uim se con-
secutos suspicati sint, quæ tota sic à natura proficisci-
tur, ut nulla industria ali, & mediocri lingue latine
disciplina confirmari deberet. quo in errore omnes
uersatos esse contenderim, q iam inde ab Augusti prin-
cipatu ad nostram usque memoriam in pangendi car-
minis studio uersati sunt. caruissentq; profecto no-
stræ etiam ætatis homines hac ueritatis luce, & singu-
lari, ac maxima carminis recte faciendi gloria, uel fe

licitate potius, quando felicitas ea proprie appellari debet, quæ certis temporibus tribuitur, cum multa superiora secula illam desiderasse uideantur, nisi unus Iouianus Pontanus extitisset. Is enim uel cœlesti quodam mentis instinctu, uel optimorum diuinitat Poëtarum imitatione, uel diligenti, accuratâq; exercitatione, qualē Crassus ille Ciceronianus in Sidonio Antipatro maxime probabat, quodcunq; carminis genus ita cultum, uarium, politum, elegans, numerisq; omnibus perfectum, et absolutum fecit, ut non solum desiderio hominum, qui multis ante ætatibus uixerūt, respondisse uideatur, sed posteritati etiam ostendisse laborem, studium, industriâ, omnes deniq; humani ingenij uires non posse nisi in eum intendi locum, quem ipse unus omnium uel attigerit, uel tenuerit. Heroico enim carmine, quo in Vrania, atq; Meteoris usus est, tum ad stellarū motus referēdos, ex quibus humanū genus oriens animetur, atque formetur, ingenia, mores, animi, corpora fingantur, et actiones uitæ, casus cuiusq; euentus incidant, tum ad declarāda mirabilia illa opera, quæ in aëre conficiantur, ita assurgit, ut naturam ipsam, quæ rebus illis tam sublimibus cœlū ornavit, atq; instruxit adæquare uideatur. Age uero nonne à summa hac heroici carminis amplitudine sic in pastoralibus Lepidine pompis, eclogisq; demittitur? ut ad id unū carminis genus, quod de Moscho, et Theocrito quoque dictum accepimus, à natura productus uideatur. At contra mediocres illos numeros quibus agricolationis præcepta Hesiodus tradidit quis acriori iudicio in usum recepit, aut maiore cum laude ex

coluit, quam diuinus Pontanus? Horti Hesperidum
hoc ipsum satis declarant. in quibus quidem descri-
bendis eo maiore apud Latinos comendatione dignus
existimari debet, quo plures post Maronem fuerint,
qui infeliciter eiusmodi rerum naturae partem carmi-
nibus suis illustrandam susceperint, ut fortasse hunc
ipsum clarissimus ille uates cupisse uideatur, cui relin-
queret commemoranda quae Georgico suo carmine praeter-
misisset. Hædeca syllabi autem illi tam magno do-
ctorum omnium consensu, et studio laudati quem
non mouerint? quem non delectarint? quem non le-
pore suo, salibus, festiuaq; iucunditate, politissimoq; il-
lo nitore pellegerint? tenuerint? et in admirationem
sui conuerterint? omnino eo in genere duriusculam
illam Catulli musam tum Horatiana dulcedine emol-
liuit, tum Tibulliana puritate, ac lepore tempe-
rauit, et Maroniana elegantiae sale condidit, sua-
uemq; reddidit. quod tantum abest, ut Papinius, Mar-
tialis, et si quid ad rem pertinent, Ausonius, Apol-
linarisq; Sidonius assequi potuerint, ut eam ob rem diu-
taxat isti omnes lectione mihi digni uideatur, quo ue-
lut re perspecta intellegamus quantae illorum ipsorum
ingenijs tenebrae obortae sint ex obscuritate ignora-
tionis, qua laborabant in ueteribus imitandis, et bono-
rum Poëtarum scriptis lectitandis. Quid de Elegis di-
cam? quibus uel amores exprimit, uel mortuorum laus
dationes complectitur, uel Diuorum numen, ac maie-
statem suspicit, gloriamq; amplificat. nulla certe uir-
tus, nulla uenustas, nullus cultus, nulla gratia in illis
desyderari potest. Nam ita iocatur, ludit, amat, dolet,

queritur, irascitur, miseratione tangitur, describit, lau-
 dat, docet, ut quāuis alia alijs magis placeāt, uniuersa
 tamen ostendant plus diuinitatis auctori supersuisse,
 quā communis hominum conditio, & fors ferant.
 Itaq; cum alia multa mirabiliter à te inuenta, atq;
 instituta sunt, tum nihil præclarior, quā quod non
 solum huius diuini uiri Poëmata omnia persæpe le-
 geris, & propemodum edidiceris, uerum etiam quod
 imaginem illius in Bibliotheca tua habere uolueris,
 nec desinas prædicare nihil magis ad studiosorum o-
 mnium officiū pertinere, atq; curare, ut in quacunq;
 Italiae, et prouinciarum urbe, qua Latinae linguae stu-
 dia coluntur, statua illi ponatur. Ac huius quidem
 præclaræ laudis adiutorem, iudicijq; socium habes
 Aloisium patrem Equitem splendore, magnitudine ani-
 mi, uirtute, constantia præstantissimum, qui etiā cum
 eximjs laudibus, quas partim domi ex amplissimis
 honoribus, quos cunctis suffragijs consecutus est, par-
 tim foris ex legationibus Germanica, Gallica, et Ae-
 gyptia comparauit, literarum ornamenta coniunxe-
 rit, non dubitat siue in curia cum patribus consul-
 tat, siue in Senatu sententiā dicit, siue ad eum refert,
 siue pro tribunali cognoscit, eadem ipsa affirmare ne-
 cessario in eo requirenda esse, qui ad uerū decus con-
 tendat, quiq; illam humanæ felicitatis gloriam adipi-
 sci studeat, quæ ex honestis, optimisq; actionibus nobis
 proponi consueuit. quæ sane omnia ut ciues etiam sui,
 peregriniq; omnes assequerentur nullū laboris genus
 unquam recusauit, nullisq; pecunijs unquā parcendū
 duxit. Itaq; superiorib. annis in Gallia legatus sedulo

egit, ut codicem Plinij Caecilij uetustissimum habe-
remus, cuius mox fidem, & auctoritatem secuti scri-
ptorem illum clarissimum integritati suae restitimus,
& duris ijs temporibus, quibus patria Transalpina,
& Hispaniensi bello pressa est, nunquam desinit ma-
gnis praemijs eos omnes afficere, qui uel sua illi cogno-
scenda proposuerint, uel uetera e tenebris, ac situ uin-
dicata attulerint. Tu uero Antoni huiusce instituti
laudem in patre clarius enitescere posse existimasti, si illa
tuis ipsius studijs aleres, & maximus in literis labori-
bus sustentares. Quamobrem uidemus eandem ipsam
ex paterna potissimum industria, ac uirtute, singula-
riq; tuo graecarum, et latinarum literarum profectua
ita creuisse, ut eam propemodum iam aequare possit glo-
riam, quam Thomae, illiusq; fratris filij Petrus, et Ioa-
nes ex uestra familia huius reip. olim principes rebus
gestis, optimisq; et sapiētissimis consilijs immortalē sunt
consecuti. Recte igitur, atq; ex officio nos egisse uide-
mur, cum statuimus, ut hi Pontani lusus, quos à supe-
riore Vraniae, & aliorum poematon editione secre-
uimus sub tuo nomine legerentur, & iisdem, quibus
lingua Romana spatij tenetur, peruagarentur. Et cer-
te hac etiam ratione uirtutis tuae laudem non minus
ex tam diuini scriptoris patrocinio, aliorumq; pra-
stantium uirorum clientela, quam ex summa litera-
rum peritia, admirabiliq; naturae suauitate, ac moris
elegantia qua maxime praestas, apud omnes notam,
atq; illustrem fore speramus. Vale.